

Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

Bhar.II.48/2025/7. szám

A Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Győrött, 2025. október 9. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2025. január 21. napján kihirdetett 3.Bf.69/2024/9. számú ítéletét Terhelt1 I.r. vádlott tekintetében *megváltoztatja*.

Terhelt1 I.r. vádlott bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében (Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) megállapítja.

Ezért őt a bíróság 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500,- (egyezerötszáz) forintban határozza meg.

Az így kiszabott összesen 300.000,- (háromszázezer) forint pénzbüntetést, vagy annak meg nem fizetett részét fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Terhelt1 I. r. vádlott köteles az eljárás során felmerült 777.589,- (hétyszázhetvenhétezer-ötszáznyolcvankilenc) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Mosonmagyaróvári Járásbíróság a 2024. január 22. napján kelt, B.46/2022/40. számú ítéletével Terhelt1 I.r. vádlott bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében (Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) állapította meg, ezért őt 200 napi tétel, 1.500,- Ft egy napi tétel összegű, összesen 300.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte, s annak meg nem fizetése esetére rendelkezett a szabadságvesztésre való átváltoztatása tárgyában.

Kötelezte a bűnösnek kimondott I.r. vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság fenti ítélete két vádlott büntetőjogi felelősségének kérdésében határozott, a Terhelt2 II.r. vádlott tekintetében hozott elsőbírői felmentő rendelkezés a másodfokú felülbírálat eredményeképpen helybenhagyást nyert.

[2] Az elsőfokú határozat indokolása szerint az érintett munkahelyen a munkavédelmi feladatok ellátásával megbízott I.r. vádlott a Zenith HB 844 AZ típusú betonelemgyártó gép használatbavételi eljárása keretében a munkavédelmi szempontú ellenőrző felülvizsgálat során gondatlanságból nem tárta fel, hogy az adott munkagép az EK-megfelelőségi nyilatkozat ellenére a hatályos munkavédelmi követelményeket nem elégíti ki, az eljárása keretében elfogadta és megelégedett azzal, hogy a gép szerelése a gyártó utasítása szerint történt, ugyanakkor a munkavédelmi törvénynek, szabványoknak és egyéb előírásoknak történő megfelelést nem vizsgálta. Nem tárta fel, hogy a gép nem elégíti ki az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit (Mvt. 18. § (3) bekezdés, Mvt. 44. § (1) bekezdés), a károsodások észlelésének és időben történő orvoslásának biztosítása érdekében minden érdemi körülményre kiterjedően nem győződött meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos működés feltételeiről és körülményeiről. Ekörben az I.r. vádlott figyelmen kívül hagyta a gyártás szintje alatt, az aknában lévő mozgó alkatrészek veszélyes terét, annak ellenére, hogy az sem védőburkolattal, sem védőráccsal nem volt védett, és az aknába történő lejutást fizikai akadály vagy tiltás nem akadályozta. Ilyen módon a gép aknaszintjén lévő mozgó részeket veszélyforrásként nem azonosította, arra vonatkozóan kockázatsökkentő megoldást nem javasolt.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a tárgybani munkahelyi baleset érintettjének, sértettl munkavállalónak a foglalkozási szabályszegései, valamint Terhelt1 I.r. vádlott szabályszegő magatartása és mulasztása a bekövetkezett balesettel közvetlen ok-okozati összefüggésben áll.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a II.r. vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása érdekében, míg az I.r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

[4] Az ügyben másodfokú bírósággént eljáró Győri Törvényszék a nyilvános, folytatólagos fellebbezési tárgyaláson felvett bizonyítás alapján a 2025. január 21. napján kelt, 3.Bf.69/2024/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatát megváltoztatta, Terhelt1 I.r. vádlottat az ellene foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján büncselekmény hiányában felmentette, s egyúttal megállapította, hogy az eljárás során felmerült 777.589,- Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú határozatnak az ítéleti tényállás részbeni felderítetlenségében, és ebből következően részbeni helytelen ténybeli következtetések levonásában megmutatkozó részleges megalapozatlansága kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság a Be. 594. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással egyrészt bizonyítás felvételével, másrészt az elsőfokú ügyiratok tartalma alapján, harmadrészt pedig újabb ténybeli következtetések levonásával küszöbölte ki az általa megállapított hiányosságokat. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során lefolytatott kihallgatások nem voltak kellő mélységűek, ezért másodfokú tárgyalás

keretében ismételten kihallgatta a vádlottakat, a sértettet, megtekintette a helyszíni fényképfelvételeket, amelyek által tanúsított körülményekről nyilatkozta a jelenlévőket.

Fentiek eredményeképpen az elsőfokú tényálláshoz képest módosított tényállást állapított meg, oly módon, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának [38] pontjából az első hét sort, a [39]-[43] bekezdéseket és az [51] bekezdésből a 6.3.2.3. és a 6.3.2.4. pontokban írtakat mellőzte, azaz a tényállás fenti módosításaival az I.r. vádlottat érintően olyan eltérő tényállást állapított meg, amely az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetések levonására adott alapot.

Utóbbi körben a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy jelen ügyben – a II.r. vádlottal azonos módon – az I.r. vádlott sem szegett meg foglalkozási szabályt, a kockázatértékelésében jelezte a veszélyt, az elkerülése érdekében munkavédelmi tematikát állított össze és oktatást tartott, a veszély kiküszöbölésének megoldását a gép leállításában jelölte meg, a takarítást és karbantartást így kellett elvégezni. Rámutatott arra is, miszerint nem áll fenn okozati összefüggés a vizsgált vádlotti magatartás és a bekövetkezett káros eredmény között, amennyiben a testi sérülés a vádlotti szabályszegés nélkül is beállt volna.

[5] A másodfokon eljáró törvényszék fenti ítélete ellen az ügyész jelentett be másodfellebbezést Terhelte I.r. vádlott terhére az ellentétes döntést sérelmezve, a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság bűnösséget kimondó rendelkezését megváltoztató, és I.r. vádlottat felmentő rendelkezését támadva, továbbá jogi és ténybeli okból a másodfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága miatt, annak megváltoztatása végett és az I.r. vádlott bűnösségének megállapítása, valamint büntetés kiszabása érdekében.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.94/2025/1-I. számú átiratában az ügyész fellebbezését helyes indokainál fogva fenntartva elemezte a harmadfokú felülbírálat terjedelmét, rámutatva arra, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás lefolytatása során a büntetőeljárási szabályokat megtartották, abszolút hatályú eljárási szabálysértést nem vétettek.

Az ügyészség értékelése szerint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás kellő mélységű és teljeskörű volt, annak eredményeként a járásbíróság megalapozott tényállást állapított meg, amelyre tekintettel a másodfokú bíróság törvénysértően vett fel másodfokon bizonyítást, amelynek eredményeképpen új releváns adat, tény nem került megállapításra, ebből következően az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállás megállapítása is törvénysértő volt.

A másodfokú bíróság lényegében az elsőfokú ítélet tényállásából mellőzött részletek kihagyásával hiányossá tette a tényállást, ugyanis a balesetet okozó gép leírásának a másodfokú bíróság jogi meggyőződésének helytállósága esetén is a tényállás részét kell képeznie, másrésről az I.r. vádlott általi foglalkozási szabályszegéseket tagláló megállapítások egyértelműen az egyező tartalmú szakértői vélemények tartalmán alapultak, az eljáró szakértők pedig egyértelműen nem lépték túl a kompetenciájukat, az ezzel ellentétes másodbírói következtetés téves.

A járásbíróság az okozati összefüggés kérdésében is helytállóan döntött, a perbeli gép alulról történő leburkolásának hiánya, illetőleg az ebben megnyilvánuló terhelti szabályszegés – a sértett szabálytalan eljárása mellett is – részoki szereppel bírt a baleset bekövetkezésében.

Fentiekre tekintettel a Be. 619. § (3a) bekezdés alapján az ítéletnek a másodfokú bíróság eltérő tényállás megállapítását eredményező része kirekesztendő.

Az I.r. vádlott tehát a terhére rótt magatartás tanúsításával az elsőfokú bíróság által megjelölt foglalkozási szabályokat szegte meg, s ezzel megvalósította a Btk. 165. § (1) bekezdésében ütköző, (2) bekezdés a) pontjának 1. fordulata szerint minősülő maradandó fogyatékoságot okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének törvényi tényállási elemeit. A büntetés kiszabása körében indítványozta értékelni I.r. vádlott terhére a több foglalkozási szabály megsértését, melynek következtében a sértett rendkívül súlyos következményekkel együtt járó maradandó fogyatékoságot szenvedett el, enyhítő körülmény emellett a vádlott büntetlen előélete, idősebb kora, az időmúlás és a jelentős sértetti közrehatás.

Utóbbiak alapján az ügyészi indítvány a Btk. 33. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a Btk. 50-51. §-a szerinti pénzbüntetés kiszabására, illetőleg a bűnösnek kimondott I.r. vádlott bűnügyi költség viselésére történő kötelezésére irányult.

[7] I.r. vádlott az írásbeli észrevételében a büntetőeljárás során eddig előadott védekezését ismételve meg, újfent hangsúlyozta, hogy irányadó jogszabályok szerint karbantartási műveleteket csak a munkaeszköz leállított állapotában szabad végezni, azaz a gépet a takarítás, tisztítás megkezdése előtt ki kell kapcsolni, a kezelő tudatos cselekedetét igénylő műveletet nem lehet egy védőburkolattal helyettesíteni.

Kiemelte, hogy a 16/2008. NFGM rendelet egyes előírásai szerint a gép megfelelőségértékelését nem az üzemeltetőn vagy annak megbízottján kell számonkérni, ez a kötelezettség a piacfelügyeletet terheli.

Álláspontja szerint a törvényszék jogszerűen, a jogszabályoknak megfelelően változtatta meg az elsőfokú ítélet érintett részeit, az adott munkaeszköz a rendeltetésszerű használatra alkalmas volt, és kielégítette az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használat feltételeit, a másodfokú bíróság tehát helyesen ismerte fel, hogy egy védőburkolat nem akadályozza meg a tudatosan szabályszegő munkavégzést, az általa az egész eljárás során hangoztatott előírások elhagyása miatt a kezelő elháríthatatlan szabályszegése volt egyedüli okozója a sajnálatos sérülésnek.

Miután ő maga a jogszabályok betűje szerint, annak szellemében végezte a tevékenységét és a baleset kizárólag a sérült elháríthatatlan szabályszegése következményeként állt elő, indítványozta, hogy az ítéltábla a téves főügyészégi fellebbezést utasítsa el és a törvényszék ítéletét hagyja jóvá.

[8] A sértett jogi képviselője az írásbeli beadványában elsősorban arra hívta fel a figyelmet, hogy a sértett által elszenvedett balesetet követően került felszerelésre az adott

munkahelyen egy fénykapu, egy lépcső, egy korlát, illetőleg felülre rácsozat, jelenleg már csak úgy lehet lejutni az aknába, ha a munkavállaló áthalad a fénykapun, ekkor az automatika lekapcsol. Fentiek szerint nyilvánvalóan új védelmi intézkedések megtételére volt szükség a betongyártó gép használata során, nyilvánvalóan az okból, hogy a munkagép a baleset időpontjában nem felelt meg a balesetvédelmi követelményeknek.

Az elsőfokú bíróság által megállapított baleseti veszélyt az I.r. vádlott magatartása idézte elő azzal, hogy a felülvizsgálati eljárás során megelekedett azzal, miszerint a gép összeszerelése a gyártó utasításai szerint történt, rendelkezett EK-megfelelőségi tanúsítvánnyal. I.r. vádlott ugyan a kockázatértékelést elvégezte, azonban a beszorulás, összenyomás esetén a magasszintű kockázat miatt műszaki intézkedést nem írt elő, megfelelő műszaki védelmi megoldást nem készített. Ilyen módon a gyártás szintje alatt az aknában lévő mozgó alkatrészek veszélyes terét figyelmen kívül hagyta.

[9] Összességében I.r. vádlott nem gondoskodott a veszélyes térbe való benyúlás elleni védelemről, ennek veszélyeiről a munkáltató vezetőjét sem tájékoztatta, intézkedést nem tett. Jogi felelősségének alapja, hogy fenti mulasztásával megsértette az objektív gondossági kötelezettségét és a tőle elvárható figyelem és körültekintés kifejtése mellett saját képességeihez és lehetőségeihez mérten előre láthatta volna a káros eredményt.

Fentiekre figyelemmel arra mutatott rá, miszerint – a sértett közrehatását nem vitatva – súlyosan méltánytalan lenne, ha egy ilyen súlyos következményekkel járó, a sértett életében visszafordíthatatlan károkat és negatív változásokat eredményező baleset büntetőjogi következmények nélkül maradna.

Csatlakozva az ügyészi állásponthoz, Terheltl I.r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását indítványozta.

[10] A harmadfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbviteli főügyész képviselője az átiratában foglaltakat maradéktalanul fenntartva részletesen elemezte a rendelkezésre álló szakértői véleményekben foglalt megállapításokat, cáfolni kívánván azon másodbírói megállapítást, miszerint mindkét szakértő esetében kompetencia túlterjeszkedésre került sor, s ennek megfelelően a szakértői megállapításokat a másodfokú bíróságnak szűrnie kellett. Az elemzése során a harmadfokú ügyész hivatkozott arra, hogy az ügyben született szakhatósági állásfoglalás és határozat aggálytalanul a rendelkezésre álló szakértői vélemények megállapításait igazolják.

A fentiekkel összefüggésben arra mutatott rá, hogy éppen az általa utóbbiak szerint összefoglaltak alapján minősíthető eleve hibásnak a másodfokon alkalmazott tényállásrész mellőzés, amelyeket a törvényszék az ítéletében megtett.

Az I.r. vádlott által elkövetett szabályszegéssel, annak részoki szerepével, a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságával és az alkalmazandó szankcióval összefüggésben is változatlanul fenntartotta korábbi álláspontját.

A sértett és a sértetti képviselő felszólalásában csatlakozott az ügyészi indítványban foglaltakhoz, fenntartva a sértetti képviselő írásbeli beadványának tartalmát.

[11] A vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében maradéktalanul fenntartotta az elsőfokon előterjesztett védekezésének lényegi elemeit, utalva arra, hogy a rendőrhatalóság már nyomozati szakban is megszüntette bűncselekmény hiányában a büntetőeljárást, amely csak a sértett panaszára tekintettel folytatódott, azonban az eljárást végig kísérő és még az elsőfokú bíróság ítéletében is megmutatkozó bizonytalanságot csak a törvényszék tanácsa tudta orvosolni a felmentő ítéletével.

Álláspontja szerint helytállóan járt el a másodfokú bíróság, amikor nem látott megfelelő lehetőséget az elsőfokú ítélet nyilvános ülésen történő elbírálására, és a védelmi állásponttal egyezően szükségesnek ítélte bizonyítás felvételét. Másodfokon nem történt felülmérlegelés, a bizonyítékokban kellően el kellett mélyedni, majd ezt követően a törvényszék mindenben helytállóan alakította ki és fogalmazta meg a másodfokú ítélet [17] bekezdésében a következtetéseinek lényegét.

Hivatkozott arra, hogy időnként az elsőfokú eljárások során is a szakértők túllépnek a kompetenciájuk határain és nem véleményt mondanak, hanem jogi állásfoglalásokat tesznek. Utóbbiakat a másodfokú bíróság helyesen küszöbölte ki.

[12] A védő ismételten kiemelte, hogy a sértett súlyosan és több vonatkozásban is szabálysértő magatartása szándékos volt, jelen esetben megállapítható, hogy a munkavállaló a zajtól védett munkatérből kimozdult, nem állította le a gépet, holott erre több lehetősége is lett volna a vezérlőpulton, illetőleg egyébként, ezt követően kihaladt a zajtól védett bódéból és 20-30 métert gyalogolt két leállítási kapcsoló előtt is elhaladva, ha az lett volna a szándéka, nyilvánvalóan megállítja a gép működését és akkor az a bizonyos veszélyes zóna, ahol a tragikus és sajnálatos baleset bekövetkezett, nem fejtheti ki veszélyeztető jellegét. Éppen az utóbbiakra hivatkozással rögzítendő, hogy a fenti szándékos szabályszegések mellett egy védőburkolat sem akadályozta volna meg a baleset bekövetkezését, hiszen ilyen tudattartalom mellett a sértett menet közben az üzemeltetés alatt is mindenképpen elvégezte volna a takarítást, ha lett volna védőburkolat, akkor azt eltolja, kikapcsolja.

Fentiekre hivatkozással az ügyészség indítványának elutasítását kérte.

Terheltl I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a korábbi védekezését és az írásbeli észrevételeiben foglaltakat maradéktalanul fenntartotta.

[13] A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. Figyelemmel arra, hogy jelen ügyben a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokon elítélt I.r. vádlottat felmentette, a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjának I. fordulata értelmében a másodfokú döntés ellen előterjesztett fellebbezés joghatályosnak tekintendő.

[14] A Be. 618. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírlata által eredményezett rendelkezését, illetőleg részét, valamint az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett, egyúttal a harmadfokú fórum az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is hivatalból dönt.

[15] A fenti vonatkozásokban tehát a felülvizsgálat teljeskörű volt, így kiterjedt arra is, hogy a perrendi szabályokat az első- és másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, továbbá arra is, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e. A felülbírlat eredményeként az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bírósági eljárás lefolytatása megfelelt a jogszabályi előírásoknak, a felülvizsgálat során az ítéltábla nem észlelt olyan megalapozottsági hibát, illetőleg perrendi szabálysértést, amely evonatkozásban az ügy érdemi felülbírlatát megakadályozta volna.

[16] A rendelkezésre álló bizonyítási anyag vizsgálata alapján megállapítható, hogy a kifejezetten széles körben és minden szükséges vonatkozásban beszerzett bizonyítékalmaz tárgyalás anyagává tételére az elsőfokú eljárás során perrendszerűen sor került, az eljárás bíróság alapos tevékenysége folytán minden olyan bizonyíték a tárgyalás részévé vált, amely a tényállás megalapozott megállapításához szükséges volt. A járásbíróság az irányadó történeti tényállást teljes egészében felderítette, s azt helyénvaló módon is állapította meg.

Az elsőfokon eljáró bíróság kimerítően foglalkozott mindazokkal a személyi, az ügy eldöntésének érdemi alapjául szolgáló szakértői típusú és okirati jellegű bizonyítékokkal, amelyek az ügy meghatározó jelentőségű tényezőiként alkalmasak voltak arra, hogy a törvényes bizonyítékértékelés alapjául szolgáljanak.

Részletesen és okszerűen elemezte és értékelte a rendelkezésre álló személyi bizonyítékokat, így sértett1 sértett tanú, továbbá tanú1 és tanú2 tanúvallomásainak tartalmát, tanú3 tanú felolvasással tárgyalás anyagává tett nyilatkozatát.

Ezen túlmenően nagy alapossággal folytatta le a szakértői bizonyítást is, az igazságügyi orvosszakértői vélemény figyelembevétele mellett részletesen meghallgatta szakértő2 igazságügyi munkavédelmi szakértő véleményét, valamint – mivel annak érdemi megállapításait a védelem vitatta – a tárgyalási szakban kirendelt szakértőtől igazságügyi munkavédelmi és munkabiztonsági szakértőt, nevezettek párhuzamos meghallgatásával a véleményeik között mutatkozó minimális eltérések is tisztázhatóak voltak, így evonatkozásban is egy aggálytalan, egyező tartalmú, ellentmondásmentes bizonyítékalmaz szolgált alapjául az ítéleti tényállás megállapításának.

Mindemellett a járásbíróság helytállóan volt figyelemmel az orvosi iratok, dokumentációk tartalmára, a helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyv adataira, annak fényképmellékletei által tanúsítottakra, a munkaszerződésekkel, munkavédelmi eljárásokkal, az érintett betonelemgyártó gép működésével, használatbavételével kapcsolatos iratokra, a rendelkezésre álló munkaszerződésekre, munkaköri leírásokra, a munkáltatói cégalapokra, és a kft. szervezeti felépítésére vonatkozó dokumentációra. Mindezeket az elsőfokú bíróság megfelelően vetette össze az I.r. vádlott érdemi védekezésével is, az ezzel kapcsolatos

tényeket és adatokat egymásra is tekintettel körültekintő és logikailag is megalapozott értékelésben részesítette.

[17] A járásbíróság a feltárt releváns bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonva az összes olyan adattal és körülménnyel kellő részletességgel foglalkozott, amely az ügy helyes ténybeli és jogi megítélése szempontjából az érdemi kérdések megnyugtató tisztázásához elengedhetetlennek mutatkozott. Részletesen értékelte és egymáshoz is kapcsolta azokat a bizonyítékokat, amelyek értékeléséből kiolvasható, hogy ténylegesen mire alapozta az ítéleti tényállást.

[18] A járásbíróság által lefolytatott bizonyítás teljeskörű, az eljárási cselekmények a bírósági szakban is alaposan, helyénvaló módon kerültek lefolytatásra, ennek során a lényeges résztvevők jogai nem sérültek, a védelemhez fűződő jogok is maradéktalanul érvényesültek, a terhelt- és tanúkihallgatások a szabályozott rendben folytak, az eljárás során, az eljárással érintettek megfelelő képviselete mindvégig biztosított volt, nevezettek olyan elbánásban részesültek, amelynek eredményeképpen megfelelően szembesülhettek a felmerülő és őket érintő bizonyítékalmazzal, azzal kapcsolatos álláspontjuknak hangot adhattak, s az azzal összefüggő indítványaik szabályozott rendben elbírálást nyertek.

[19] A releváns tényállási elemekre vonatkozóan tehát a járásbíróság mérlegelése valamennyi bizonyítékra kiterjedt, ezeket az elsőfokú bíróság körültekintően és kiegyensúlyozottan elemezte, és kötelezettségeinek magas szakmai színvonalon eleget téve a szükséges részletességgel meg is indokolta, hogy az irányadó tényállást mely, egymást erősítő bizonyítékokra alapította, így a bizonyítási anyag alapos és érdemében sem kifogásolható értékelésével az indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett.

Kellő alapossággal sorra vette az egyes rendelkezésre álló bizonyítási eszközöket, azok tartalmát az elégséges mértékben ismertette és részletezően, okszerű indokolással ellátva állást foglalt a hiteltérdemlőségük és a bizonyító erejük kérdésében.

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközöket feldolgozó és elemző, az azokból származó bizonyítékokat értékelő elsőbírói tevékenység okszerű, az elemi logika szabályrendszerébe illeszthető, az ebből fakadó törvényszerűségeknek megfeleltethető, és mint ilyen, kellő alappal nem is kifogásolható. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, sem a Be. 592. § (1), sem pedig a (2) bekezdésében rögzített megalapozatlansági okban nem szenved.

[20] A fentiekkel szemben az ügyben eljáró másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) és (2) bekezdéseiben írt szabályok figyelmen kívül hagyása mellett, az eltérő tényállás megállapíthatóságának feltételeire vonatkozó perrendi rendelkezések megsértésével állapított meg az elsőfokú bíróság határozatában foglaltakhoz képest alapvetően eltérő ítéleti tényállást.

[21] A büntetőeljárásról szóló törvénynek a 2022. évi LX. törvény 89. § (1) bekezdésével módosított, illetőleg szabályozott, 2023. január 1. napjától hatályban lévő 619. § (3a) bekezdése értelmében, amennyiben a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel törvénysértő módon állapított meg az elsőfokú bíróságtól eltérő

tényállást, a harmadfokú bíróság az ítéletnek a másodfokú bíróság eltérő tényállás megállapítását eredményező részét kirekeszti, és a másodfokú bíróság által felmentett vagy a megszüntetéssel érintett vádlott bűnösségét állapíthatja meg. Ugyanezen jogszabály (3b) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a (3a) bekezdése alapján irányadó tényállást az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, ténybeli következtetés alapján kiegészítheti, helyesbítheti.

[22] Helytállóan mutatott rá átiratában a fellebbviteli főügyészség, hogy a törvényszék a másodfokú felülbírálat körében a tényállás megváltoztatása jogszabályi alapjaként a Be. 592. § (2) bekezdés b) és d) pontjában írt megalapozatlansági okokat hívta fel, a részben felderítetlen ítéleti tényállás orvoslásának eszköze azonban a tényállás kiegészítése. Utóbbira a másodfokú eljárás eredményeként nem került sor, a másodfokú határozatnak az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás részleges megalapozatlanságára vonatkozó megállapítása teljesen megalapozatlan.

[23] A hivatkozott részbeni megalapozatlanságot okozó hiányosságok kiküszöbölése körében a törvényszék adós maradt a másodfokú felülvizsgálata során az álláspontja szerint a teljes felderítettséget eredményező tényállási elemek, illetőleg az azoknak megfelelő tények, adatok, körülmények irányadó ítéleti tényállásba történő beemelésével, valójában a másodfokon eljáró bíróság a járásbíróság által megállapított tényállásból pusztán csak elvett, a felülbírálati eljárásban elrendelt bizonyítás ürügyén, illetőleg az elsőfokú bizonyítással érintett ügyiratokra, illetve újabb ténybeli következtetésekre való hivatkozással az elsőfokú tényállásból a jogi meggyőződésével ellentétben álló részeket és megállapításokat kellő jogalap nélkül mellőzte, kirekesztette.

[24] Aggálytalanul megállapítható, hogy a felderítetlenség körében elrendelt másodfokú bizonyítás eredményre valójában nem vezetett, a terheltek ismételt kihallgatása, az érintetteknek a megtekintett helyszíni fényképfelvételeken tapasztalható körülményekre történt nyilatkoztatása ténylegesen semmilyen novumot, új tények, adatok rögzítését nem eredményezte, ezen túlmenően pedig semmilyen formában nem is jelentek meg a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett ítéleti tényállásban.

Nem állapítható meg, miszerint a másodfokú bíróság által meghivatkozott kihallgatások nem voltak kellő mélységűek, érvelésében a törvényszék meg sem kísérelte megjelölni, rögzíteni, hogy mennyiben és melyik részében eredményezett a nem kellő mélységű kihallgatás részleges felderítetlenséget, miként azt sem, hogy a másodfokon felvett bizonyítás eredményeképpen konkrétan milyen módon, milyen megállapítások megtétele, illetőleg milyen tények, körülmények, adatok ítéleti tényállásba történő beemelése útján lehetett az ezirányú részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölni.

Saját érvelésével szemben a másodfokú bíróság a helyszín adottságainak pontos ismerete tükrében, az általa hivatkozott fényképfelvételek felhasználása útján valójában semmilyen módon nem konkretizálta a közvetlenül érintett személyek vallomásait és nem foglalkozott részletesebben a vádbeli eseménnyel összefüggésbe hozható távolabbi előzményekkel sem. A másodfokú bíróság határozata semmilyen módon nem rögzítette azt sem, hogy a szakvéleményekben foglalt megállapításokat az esetleges szakértői kompetenciahatár sértések függvényében milyen módon szűrte meg. A törvényszék nem állapította meg az eljárt

munkavédelmi, munkabiztonsági szakértők részéről sem a kompetenciasértést, pusztán arra hivatkozott, hogy a foglalkozási szabályok megsértését – mint lehetséges elkövetési magatartást – a szakvéleményeken túl tágabb bizonyítási körben kell vizsgálni, ezzel összefüggésben azonban a jogi meggyőződésének megfelelően már csupán jogi vonatkozású, jogi következményekkel kapcsolatos következtetéseket vont le, amelyek ellentétesek voltak az elsőbírói jogi megítéléssel.

Mindemellett a másodfokon eljáró bíróság adós maradt annak megjelölésével is, hogy konkrétan melyek azok a szigorúan tényből tényre levont elsőbírói következtetések, amelyek a megállapított tényállás ezirányú részbeni megalapozatlanságát eredményezték, illetőleg a ténybeliség körében miként rögzíthető az a gondolati, logikai folyamat, amelynek eredményeképpen az elsőfokú bíróság által elkövetett logikai hiba korrigálható volt, és levonhatókká váltak a helyes ténybeli következtetések.

A másodfokon elrendelt bizonyítás tehát annak a kérdésnek az eldöntésében nem játszhatott szerepet, hogy az elsőfokú ítéletben az I.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény megvalósult-e, a törvényszék az elsőfokú bíróság által megalapozottan megállapított tényállás mellett szükségtelenül rendelte el a bizonyítást, amelynek eredményére (valójában annak hiányára) hivatkozással kellő alappal nem kerülhet sor az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyesbítésére, illetőleg eltérő tényállás megállapítására. Ilyen módon a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt megalapozatlansági ok felhívására okszerűtlenül, alaptalanul került sor, téves a törvényszék azon hivatkozása, miszerint a másodfokon felvett bizonyításra, illetőleg az elsőfokú bizonyítással érintett ügyiratok tartalmára is figyelemmel mellőzte a tényállásból az általa megjelölt tényeket és megállapításokat.

[25] A részben téves ténybeli következtetéssel, illetőleg a helytelen jogi következtetéssel összefüggő másodbírói jogi állásponttal kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokon eljáró bíróság a rendelkezésre álló és szabályszerűen az eljárás anyagává tett bizonyítékok törvényes mérlegelése útján, a kialakult és hosszú ideje töretlen ítélkezési gyakorlatot reprezentáló döntések irányának és szellemének is megfelelően, helytállóan vont következtetést arra, hogy az I.r. vádlott mint az adott munkáltatónál a munkavédelmi feladatok ellátásával vállalkozási szerződés keretében megbízott munkavédelmi, munkabiztonsági szakember a balesetet okozó betonelemgyártó gép használatbavételi eljárása során, majd a kockázatértékelő magatartása folyamatában sem határozott meg olyan konkrét műszaki védelmi intézkedést, amely a gép alatt lévő aknába mint veszélyes térbe történő belépés lehetőségét megakadályozta volna, és egyúttal megfelelő védelmet nyújtott volna az ott található olyan mozgó alkatrészekkel szemben, amelyek vonatkozásában az érintkezési veszély, az összenyomás, becsípődés lehetősége abszolút veszélyforrásként fennállt. Jóllehet a gép összeszerelésére, tisztítására vonatkozó gyártói utasítások betartását kifogás nem érheti, rendelkezésre állt az EK-megfelelőségi nyilatkozat is, az ezek által rögzített előírások azonban nem feleltek meg a magyar munkavédelmi szabályokban, szabványokban és rendeletekben írt követelményrendszernek.

Utóbbiakkal összefüggésben rögzíteni szükséges, hogy a törvényszék által az elsőfokú ítéleti tényállásból mellőzött részletek ([38] bekezdés adott része, továbbá a [39]-[40] bekezdések) az elsőfokú bíróság által elfogadott munkavédelmi igazságügyi szakértői és igazságügyi munkabiztonsági szakértői vélemények megállapításain, illetőleg a szakértők elsőfokú

eljárásban történt párhuzamos meghallgatásán elhangzottakon alapuló, szigorú értelemben vett ténymegállapítások.

Miután pedig ezek az ügy érdemi adataival és körülményeivel álltak közvetlen összefüggésben, nyilvánvalóan hiányossá tette a tényállást azon tények mellőzése, amelyek a balesetet okozó gép leírását tartalmazták, utóbbi adatok abban az esetben is a tényállás részei, amennyiben a balesethez vezető ok-okozati összefüggés fennálltát, illetőleg természetét az eljáró bíróságok eltérően ítélik meg.

Az elsőfokú tényállásból mellőzött további részletek ([42]-[43] bekezdések) az I.r. vádlotti foglalkozási szabályszegéseket rögzítik. A járásbíróság a munkavédelmi és munkabiztonsági szakértők által előterjesztett és párhuzamos meghallgatásuk során is megerősített és egyeztetett, konzekvens szakértői megállapításokra alapította ezen tényállás részeket. Ezzel összefüggésben a harmadfokú bíróság mindenben osztotta a fellebbviteli főügyészség jogi álláspontját, miszerint a szakértők nyilvánvalóan nem lépték túl a szakértői kompetenciákat, alapvető feladatukat képezte annak megállapítása, hogy az adott gyártási folyamat során ki, milyen foglalkozási szabályt segett, amely ténybeli alapjainak megállapítása egyértelműen szakkérdés, jogkérdésnek ezen szabályszegések és a hatásaik jogi megítélése, az okozati összefüggés megállapíthatósága vagy annak hiánya minősül.

[26] A szakértői vélemények által is igazoltan az adott munkahely I. számú csarnokában üzemelő munkagép működése közben mozgást végző géprészek, a raklap tolómű és az emelőasztal szabadon hozzáférhetőek, a munkavállalók számára elérhetőek voltak, e géprészek veszélyes tere védőburkolattal nem volt elhatárolva és egyéb műszaki biztonsági berendezés sem biztosította a veszélyes géprészek mozgásának leállítását a veszélyes tér elérése előtt.

A lefolytatott eljárások során egyetlen hatóság sem vitatta az adott gép feszültségmentesítésének, lekapcsolásának adott esetbeni szükségességét a gépkönyvben foglaltak szerint, ugyanakkor nyilvánvalóan hatályos jogszabályi előírás mondja ki, hogy a munkaeszköz mozgó részeit el kell látni biztonsági berendezéssel, amely vagy elhatárolja a veszélyes teret, vagy szükséges esetben leállítja a veszélyes rész mozgását. Önmagában az a tény, hogy a fenti munkabalesetet okozó, mozgó géprészek a gép tisztítócsatornájából voltak elérhetőek, nem elégíti ki a fentebb részletezett jogszabályi előírásban rögzített követelményeket. A tisztítócsatornában rendszeres takarítási tevékenységet kellett végezni a munkavállalóknak, a csatornába történő lejutást pedig semmi (nyílászáró vagy egyéb elhatároló eszköz) sem akadályozta, a gép automata működése mellett sem. Jóllehet a 80 cm mélységű csatornába történő közlekedéshez a munkáltató nem biztosított biztonságos le- és feljárót a munkavállalók számára, a csatornába lemenetelt valójában ez nem akadályozta meg, a takarítási feladatokat amúgy is el kellett végezni.

Lényeges körülmény, hogy a tárgybani súlyos munkabalesetet követően első körben a munkáltató a tisztítócsatornához vezető közlekedési útvonalon a csatorna lejárata elé egy láncot helyezett el az útvonal lehatárolására, majd a lánc vonalában sárga-fekete színű figyelmeztető jelzést is elhelyezett a padozaton és a tisztítócsatornában lévő külső törmelékgyűjtő tepszi szélén is, majd további lépésben egy fényfüggőnyt is elhelyezett a tisztítócsatorna lejárata elé, ami a rendelkezésre álló adatok szerint leállítja a gép működését a

fényfüggönyön történő átlépés esetén. Ilyen módon a súlyos munkabalesethez vezető veszélyhelyzet utólag a munkáltató által kiküszöbölésre került.

Jóllehet a vádlotti védekezés egyik sarkalatos pontja volt az arra történt hivatkozás, miszerint az adott munkagép a gépkönyvben leírtnak megfelelően került összeállításra, és rendelkezett EK-megfelelőségi nyilatkozattal is, valójában mind a Zenith 844 munkagép gépkönyvében, mind a „ZENITH térköelemgyártó munkavédelmi követelményei” elnevezésű dokumentumban szerepel az érvényes, munkabalesetek megelőzésére szóló előírások betartásának szükségessége.

Az utóbbi dokumentumban foglaltak szerint „óvatlan viselkedésnél abból kell kiindulni, hogy minden bekövetkezik, ami bekövetkezhet, a súlyos vagy halálos sérülések elkerülése érdekében mindig gondoljon előre”. Ezen dokumentum része az is, hogy „a biztonsági berendezések kivitelezését az alkalmazási helyen érvényes törvényi rendelkezések és balesetvédelmi előírások, valamint a ZENITH AG utasításai határozzák meg”, a gépkönyv magyar nyelvű fordítása szerint pedig „az érvényes, munkabalesetek megelőzésére szóló előírásokat és a hatósági előírásokat figyelembe kell venni”, valamint „a berendezés üzemeltetésére minden esetben vonatkoznak a helyi biztonsági és balesetvédelmi előírások”.

[27] Az a rendelkezésre álló többirányú bizonyítási anyagból is nyilvánvaló, hogy Terheltl I.r. vádlott egy társasvállalkozás képviselőjeként az adott munkahelyen, a baleset helyszínén foglalkozási szabályok hatálya alá tartozó tevékenységet végzett, s ilyen személyként I.r. vádlottnak értelemszerűen ismernie kellett az ebbéli tevékenységére irányadó foglalkozási szabályokat, nyilvánvalóan ilyeneknek tekintendőek az érvényes és hatályos jogszabályban megfogalmazottak, a munkavégzésre, illetőleg az adott szakmára, foglalkozásra vonatkozó előírások, a műszaki, szakmai előírások, illetőleg minden egyéb, az adott szakma, a foglalkozás területén elfogadott írott vagy íratlan szabály is, melyek például különösen az általános munkavédelmi szabályok, a szabványok, műszaki szabályok, stb.

Az I.r. vádlott a büntetőeljárás folyamatában egyetlen alkalommal sem hivatkozott arra, hogy a rá vonatkozó, fentiek szerint irányadó szabályokat, szabványokat és műszaki előírásokat nem ismerte volna. Köteles is volt mindazoknak a fentiekben jelzett írott és íratlan szabályoknak vagy akár szokásoknak az elsajátítására, és az azokban megfogalmazott követelmények érvényre juttatására, amelyek a tevékenysége, az előírt feladatköre megfelelő ellátásához elengedhetetlenek voltak. Mindezek alapján a harmadfokú bíróság sem tudta elfogadni az I.r. vádlottnak a szabályozás őt nem érintő személyi hatályával kapcsolatos védekezését.

Mindemellett az ISO 12100:2010 szabvány rendelkezéseivel összefüggésben az elsőfokú bíróság által rögzített 6.3.2.2. ponton túlmenően a 6.3.2.3. és a 6.3.2.4. pontban írtak feltüntetése pusztán a jelen ügyben irányadó szabályrendszer rendelkezéseinek megértését, az egyéb esetekre vonatkozó szabályozástól történő megfelelő elhatárolását szolgálja, annak tényállásban történő rögzítése nem minősíthető szükségtelennek, utóbbi két esetkörre vonatkozó szabályrendszer megsértését az elsőfokú bíróság sem róta az I.r. vádlott terhére, így ezek feltüntetésének mellőzése sem volt indokolt a másodfokú bíróság részéről.

[28] Mindezekre is figyelemmel tehát a járásbíróóság mérlegelése valamennyi bizonyítékra kiterjedt, az ezekkel érintett tényeket, körülményeket körültekintő elemzésben részesítette, az ezzel kapcsolatos bizonyítékelemző, feldolgozó tevékenysége magas színvonalú, az értékelése pedig okszerű volt, amely így összességében is megalapozott tényállás megállapításához vezetett.

[29] Mindezzel szemben a másodfokon eljáró bíróság ugyanazon bizonyítéki kör alapján az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérő, helytelen következtetésre jutott, amikor mellőzte a járásbíróóság ítéletének az I.r. vádlott magatartását érintően rögzített, a foglalkozási szabálysértések megvalósításával kapcsolatos megállapításait.

[30] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a tényállásban az általa megjelölt indokokkal eszközölt változtatások megtételével a Be. 619. § (3a) bekezdésében rögzített perrendi szabálysértést valósította meg.

[31] A harmadfokú felülbírálat eredményeként az ítéltábla a másodfokú bíróság által megállapított (az elsőfokú bíróság által rögzített tényállásból az I.r. terhelti foglalkozási szabályszegések megvalósítására vonatkozó megállapítások mellőzésével kialakított) tényállást a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat kimerítő módon részben megalapozatlannak, közelebből alapvetően hiányosan megállapítottnak találta, egyúttal az ügyészi másodfellebbezéssel érintett ítéletnek a másodfokú bíróság részéről eltérő tényállás megállapítását eredményező részét kirekesztette, amely eljárási módnak jelen esetben is csak abban a formában lehet érvényt szerezni, hogy a másodfokú bíróság által törvénysértő módon mellőzött ítéleti tényállási részeket ismételten rögzíteni volt szükséges az irányadó tényállásban az elsőfokú bíróság által megfogalmazottak szerint.

[32] A másodfokú bíróság által megállapított tényállás a fentebb részletezett indokok alapján az elsőfokú bíróság által már rögzített ítéleti tényállási részekkel történő kiemelésekkel, ezen részek tényállásba történő beemelésével került összhangba a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékalmazzal, az első- és másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, így az további korrekcióra már nem szorult, erre tekintettel az ítéltábla a fentebb már hivatkozottak szerint a Be. 619. § (1) bekezdésének II. fordulatra figyelemmel a Be. 619. § (3a) bekezdésében szabályozott jogkörében eljárva a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján és ténybeli következtetés útján helyesbített és kiegészített tényállás alapul vételével bírálta felül az ügyészi másodfellebbezéssel támadott másodfokú határozatot.

[33] A harmadfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt bűnösnek kimondott Terhelt I.r. vádlott másodfokú bíróság által a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint, bűncselekmény hiányában történt felmentésére a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével került sor.

[34] Helytállóan állapította meg határozatában az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt I.r. vádlott a munkavédelemért és munkabiztonságért felelős szakemberként a munkahelyi balesettel érintett betonelemgyártó gép működését a gyártó által és az általa kockázatértékelésben feltárt veszélyek kiküszöbölésére irányuló szabályok alkalmazásával aggálytalanul biztonságosnak ítélte, az ellenőrzései során a tisztítóaknába bárki által történő

lejutás lehetőségét, az akna szintjén lévő és közvetlenül hozzáférhető mozgó alkatrészeket lehetséges veszélyforrásként nem azonosította, a kialakult munkavédelmi szabályozást nem tartotta helytelennek vagy bármely szempontból változtatásra szorulóknak. Fentiek okán az adott munkagép használatbavételi eljárása során és a kockázatértékelés készítése alkalmával, valamint az ezt követő időszakban sem határozott meg olyan konkrét műszaki jellegű védelmi intézkedéseket és megoldásokat, amelyek a gép alatt lévő aknába mint veszélyes térbe történő belépés lehetőségét megakadályozták volna és megfelelő védelmet nyújtottak volna az ott található mozgó alkatrészekkel szemben. Mindannak ellenére mulasztotta el fentieket, hogy a kockázatértékelés során a mozgó alkatrészek által történő becsípődést, összenyomást magas kockázatú veszélynek ítélte, azonban csak szervezési intézkedéseket tartott szükségesnek. A szakértői bizonyítékok által is igazoltan azonban adott esetben pusztán bizonyos magatartási szabályok meghatározásával a műszaki védelmi megoldások és intézkedések megtétele nem volt kiváltható. Mindemellett a munkahelyi kockázatértékelés során a hulladékanyag eltávolításával kapcsolatos szükséges intézkedések sem kerültek meghatározásra.

A munkavédelmi felelős által meghatározott munkabiztonsági előírások és a kockázatok volumenét feltáró kockázatértékelés alapján javasolt megoldások ellenére a gép alatt lévő akna szintjén közvetlen veszélyhelyzet alakult ki a gép működése során az aknába történő lejutás megakadályozásának elmaradása, illetőleg az akna szintjén mozgóalkatrészek közvetlen módon történő hozzáférhetősége miatt, ezért az I.r. vádlott által elkövetett tudatos szabályszegés következtében a becsípődés, összenyomás fizikai lehetősége folyamatosan fennállt.

[35] A több ok által előidézetten bekövetkezett munkahelyi baleset során a sértett egész további életére kiható súlyos, jelentős maradandó fogyatékosságban megnyilvánuló sérüléseket szenvedett el, így vizsgálni kellett az I.r. terhelti szándékos szabályszegésekben megnyilvánuló magatartás és a bekövetkezett eredmény közötti ok-okozati összefüggés meglétét.

Utóbbival összefüggésben is osztotta a harmadfokú bíróság a járásbíróság ekörben tett megállapításainak helyességét, a megalapozott elsőfokú tényállásban rögzített előírásoknak megfelelően a munkahelyi balesettel érintett munkagépet az aknaszinten, azaz alulról is megfelelő védőburkolattal kellett volna ellátni, ennek hiányában az ekörben megnyilvánuló szabálytalan eljárás pedig részoki szereppel bírt a súlyos kimenetelű baleset bekövetkezésében azzal együtt is, hogy a sértett is alapvetően a rá vonatkozó szabályok megsértésével járt el a munkavégzése során.

A sértetti szabályszegés esetén sem következett volna be a munkahelyi baleset akkor, ha nevezett az aknaszinten történő takarítás során nem fér hozzá a mozgó alkatrészekhez, utóbbi körben pedig az I.r. vádlottat a fentebb részletezettek szerint a szakértői véleményezés által igazoltan mulasztás terheli.

[36] A fentiekkel összefüggésben szükséges kiemelni, hogy a kauzalitási teóriák közül a feltételek egyenértékűségének elmélete alkalmas leginkább annak objektív jellegű megállapítására, hogy az elkövető terhére rótt cselekmény oka-e a bekövetkezett eredménynek, azaz az okozatnak. A magyar ítélkezési gyakorlat az okozati összefüggés vizsgálata körében a feltételek egyenértékűségének elvét alkalmazza (BH 2017.287.).

Alapvetően minden okozat létrejötte sok alapfeltétel együttes fennforgásának a következménye, ezek a feltételek abban a vonatkozásban minősülnek egyenértékűeknek, hogy bármelyik hiánya esetében az eredmény nem vagy legalábbis nem ugyanolyan módon következik be. **Az eredmény okozása szempontjából** tehát nem lehet közöttük érdemi különbséget tenni.

Az okozati összefüggés kérdéséről határozottan elkülönítendő a bűnösség relációja, az okozati összefüggés kérdésében elfoglalt álláspont önmagában semmit nem mond az elkövető bűnösségéről, ugyanis a büntetőjogi felelősség két, egymástól alapvetően különböző feltételéről van szó, amennyiben bármelyik hiányzik, büntetőjogi felelősségre vonásra nem kerülhet sor adott bűncselekményi kategóriában. Az okozati összefüggés igenlése nem jelenti a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságát.

Amennyiben pedig ilyen szempontból a feltételek egyenértékűek, azt szükséges eldönteni, hogy egy adott, vizsgált emberi magatartás szerepelt-e az eredmény bekövetkezésének feltételei között, amennyiben igen, a magatartás az eredmény okának tekinthető, s csak ezt követően kerülhet sor annak vizsgálatára, bűnös-e a vizsgált magatartás tanúsítója.

A feltételek egyenértékűsége tanának gyakorlati módszere szerint amennyiben a vizsgált okot, feltételt gondolatban elhagyjuk, és az ok gondolati kiiktatásának eredményképpen az állapítható meg, hogy az okozat nem következett volna be pontosan olyan módon, amiként egyébként megvalósult, akkor ez az ok egyértelműen a többi ilyen jellegű feltétellel együtt oka magának az eredménynek.

Ezen teória fentiek szerinti kiindulópontját a büntetőjogi gondolkodás is elfogadta azzal, hogy a büntetőjog számára csak azok bírnak relevanciával, amelyek emberi cselekményekben öltenek testet. Amennyiben tehát az esemény előzményei között a vizsgált emberi magatartás is szerepel, ezt az esemény okának kell tekinteni, ez az emberi magatartás okozati összefüggésben van az eseménnyel mint okozattal.

[37] Figyelemmel arra, hogy az okozati összefüggés határozottan objektív kategória, megoldásából kirekesztendő a bűnösségi szemlélet, a büntetőjogi felelősség nem tisztázható a tárgyi oldalon, azaz önmagában az okozati összefüggés alapján, a büntetőjogi felelősség megállapíthatósága érdekében ezért be kell vonni a bűnösségi szempontot is, hiszen csak azon személy büntetőjogi felelősségének megállapítására kerülhet sor, akit – az okozati összefüggés objektív fennállta mellett – bűnösség, azaz szándékosság vagy gondatlanság valamelyik formája terhel.

Hibás minden olyan megközelítés, amely az okozati összefüggés kérdését bűnösségi szemlélettel kívánja megoldani.

Kétségtelen, hogy a *conditio sine qua non* teória alapján a kauzalitási összefüggés akár a végtelenségig visszanyújtható lenne, valójában azonban az okozati lánc büntetőjogi szempontú ésszerű keretek közé szorítása is a bűnösség külön vizsgálata alapján oldható meg.

[38] A fentiekkel szemben a másodfokon eljáró bíróság – eltérően a járásbíróság által alkalmazott logikai rendtől – a feltétel egyenértékűséggel gyökeresen ellentétes okkiválasztási teória alapján döntött az okozati összefüggés és egyúttal az I.r. terhelt bűnösségének megállapíthatósága kérdésében is. Eljárásának lényege szerint a jelen ügyben az eredményhez vezető okfolyamatban résztvevő feltételek közül egyet önkényesen kiemelt, és azt tekintette az egyetlen kiváltó oknak. Összességében úgy ítélte meg tehát, hogy az önmagának okozott kár tényére figyelemmel büntetőjogi felelősségre nyilvánvalóan nem vonható azon személy súlyos foglalkozási szabályszegése idézte elő a káros eredményt, akinek a magatartása kiemelhető a feltételek közül és egyedüli oknak tekinthető.

Fentiek szerinti okkiválasztás – akár az ún. adekvát kauzalitási teória, akár az objektív beszámítás tanának, akár az ún. relevanciaelmélet elvei mentén valósult meg a másodfokú bíróság részéről – kizárólag szubjektív jellegű döntéssel történhetett meg, és így elkerülhetetlenül szubjektív elemek kerültek az objektív jellegű okozatosság kérdéskörének eldöntési szempontjai közé, s ezt jól prezentálja a másodfokú bíróság döntésében részletezett hipotetikus gondolatmenet, amelynek körében ugyan az események láncolatában felmerült más ok, előfeltétel hatásmechanizmusának érvényesülése, ezzel kapcsolatban azonban a törvényszék azon hipotetikus gondolatsort állította fel, hogy amennyiben a jogszabályi előírásoknak megfelelően védőrács védte volna az aknaszinten mozgó alkatrészeket, azt akár a sértett el is húzhatta volna, ha mindenképpen le akar menni az aknába; amennyiben lett volna lenti vészleállító, bizonytalan, hogy azt adott pontról a sértett elérte volna, egyébként pedig nem eltévedt az aknában, így a biztonsági lánc, felfestés, tiltó jelzés hiánya nem bír jelentőséggel. Mindemellett – az ezzel ellentétes munkavédelmi hatósági és igazságügyi szakértői megállapításokkal szemben – igyekezett cáfolni, hogy a munkabalesetet követően a munkáltató által telepített fénykapu rendszer megfelelően küszöbölné ki a mozgó alkatrészek elérhetőségéből következő veszélyhelyzetet.

Fentiek alapján szabályszegést sem állapított meg I.r. vádlott részéről, de eseti döntésre hivatkozva negálta az okozati összefüggés megállapíthatóságát is az I.r. terhelti cselekmény és a bekövetkezett eredmény között.

[39] A fentiekhez képest a harmadfokú bíróság álláspontja szerint tévedett a másodfokon eljáró bíróság, amikor a súlyos eredményhez vezető alapfeltételek, okok közül az egyiket, a sértetti magatartást kiragadva kizárólag annak oki szerepére koncentrált, illetőleg más tényező hatásmechanizmusának érvényesülését csak hipotetikus szinten vetette fel, és arra minden szempontból bizonyítatlan, hipotetikus választ adva zárta ki az eredmény létrehozásának okai közül.

[40] A szándékos (eredmény)bűncselekmény mulasztással való megvalósításakor az okozatosság nem tekinthető fogalmilag kizártnak. A mulasztás nem azonosítható a nem tevessel, a tétlenségből a köteleességszegésből fakadóan lesz mulasztás. A jog által tevékenységre kötelezett személy mindaddig nyugalmi állapotban lehet, amíg a tevékenységet előíró normákban meghatározott feltételek tőle függően vagy függetlenül be nem következnek, akkor azonban, amikor az aktivitást elváró követelmények realizálódnak, a köteleességellenes nem tevés külvilági változást eredményez, amely maga az okozat, s annak oka maga a mulasztás.

Mulasztással elkövetett, káros eredményt előidéző bűncselekmény megvalósítása állapítható meg egyfelől akkor, amikor a káros eredményhez vezető ok, okozati folyamat az elkövető magatartásától függetlenül indult ugyan meg, s az elkövető ezt fel is ismerte, de a bekövetkezésének megakadályozását elmulasztotta, másfelől ugyanilyen módon mulasztással valósulhat meg az adott bűncselekmény akkor is, amikor az elkövető mulasztása indítja el azt az okfolyamatot, amely a szóban forgó káros eredményt, adott esetben a sértett egészségi állapotának azonnali és jelentős negatív megváltozását eredményezi.

Az okozati összefüggés létezését nem zárja ki az a tény, hogy a káros eredmény létrejöttében, magának az okozati összefüggés folyamat alakulásában a sértett vagy egyéb körülmény is szerepet játszott.

Jelen ügyben az utóbbi esetkör állapítható meg, az elsőfokú bíróság által helytállóan rögzítettek szerint az ezzel megbízott munkavédelmi szakember a balesetmegelőzési kötelezettségeivel összefüggésben a térkőgyártó berendezés hulladékkezelési munkái esetében a munkahelyi kockázatértékelést nem megfelelően végezte el, a betartandó biztonsági szabályokat nem megfelelően határozta meg, a szükséges intézkedéseket nem tette meg, a veszélyes térségben a munkavégzést nem tiltotta meg, a szabályszegéseivel így maga indította el azt az okfolyamatot, amely a sértett súlyos foglalkozási szabályszegést megvalósító magatartásának közreható okként való érvényesülése mellett végsősoron elvezetett a büntetőjogilag szankcionálandó, maradandó testi fogyatékoságban megmutatkozó sérüléshez, tényszerűen is téves az a másodbírói következtetés, miszerint a sértett testi sérülése a vádlotti szabályszegés nélkül is beállt volna, utóbbi gondolatban történő kiiktatása mellett ugyanis a káros eredmény sem következett volna be, hiszen a sértetti súlyosan szabályszegő magatartás esetén sem következett volna be a munkabaleset akkor, amennyiben az I.r. vádlott valamennyi kötelezettségének időben eleget téve gondoskodott volna a veszélyes tér megközelítésének kizártságáról, s ilyen módon a sértett fizikailag sem fért volna hozzá az aknaszinten mozgó részekhez.

A fentiekén túlmenően a harmadfokú bíróság a büntetőjogi felelősség konkrét megvalósulási alakzata és mibenléte tekintetében is maradéktalanul egyetértett az elsőbírói jogi okfejtéssel, I.r. terhelt vonatkozásában az objektív gondossági kötelezettség és részéről a szubjektív előreláthatóság feltételeinek meglétével, és ebből következően terhére a hanyag gondatlanság megállapíthatóságával.

I.r. vádlott a balesetet megelőző időszakban kifejtett tevékenységével és megvalósított mulasztásaival az objektív gondossági köteletségét sértette meg, a tőle elvárható figyelem és körültekintés kifejtése mellett saját képességeihez és lehetőségeihez mérten előre láthatta volna a bekövetkezett káros eredményt, az általa tanúsítható legmagasabb szintű gondosság kifejtése mellett elvárható volt, hogy a közreműködésével használatba vett, majd több alkalommal ellenőrzött betonelemgyártó gép működésében a géphez tartozó akna vonatkozásában és az aknaszinten lévő burkolatlan mozgó alkatrészekben a fennálló veszélyt azonosítsa, állást foglaljon a gyártási és karbantartási, tisztítási metodikában rejlő veszélyeket illetően olyan kérdésekben, amelyek ezeket a veszélyeket kiküszöböli, erről megfelelően tájékoztassa a munkáltató helyi vezetőjét, ennek megfelelő elhárításában szerepet vállaljon és megfelelően közreműködjön.

[41] A fenti indokok és megfontolások alapján a harmadfokú bíróság a másodfellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdés II. fordulata alapján nyilvános ülés keretében elbírálv a jogorvoslati kérelemmel támadott másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) és (2) bekezdései alapján megváltoztatta, és Terheltl I.r. vádlott bűnösségét a Btk. 165. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében megállapította.

[42] A büntetés kiszabása során az ítéltábla is figyelemmel volt az elsőfokú bíróság által helyesen számba vett és körültekintően mérlegelt bűnösségi és büntetéskiszabási körülményekre, amelyek együttes értékelése alapján az elsőfokú bírósággal egyezően arra az álláspontra helyezkedett, hogy az általános és az egyéni megelőzés szempontjából a büntetés céljának és a büntetéskiszabási elveknek az érvényesítéséhez elegendő I.r. vádlottal szemben a törvény alapján irányadó szabadságvesztés büntetés helyett a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontja és a (4) bekezdés alkalmazásával a Btk. 50-51. § szerinti pénzbüntetés alkalmazása, amely megfelelő szankciónak mutatkozik a joghátrány alkalmazás kettős céljának megvalósításához.

A Btk. 2. §-ában foglaltakra figyelemmel helytállóan történt az elsőfokú bíróság részéről az alkalmazandó anyagi jogszabály kiválasztása is, az ezzel kapcsolatos jogi érvekkel az ítéltábla is egyetértett.

[43] A fentiek szem előtt tartása mellett az ítéltábla az alkalmazott pénzbüntetés napi tételeinek számát a bűncselekmény tárgyi súlyához és az egyéb tárgyi oldali elemekhez mérten a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel 200 napi tételben szabta meg, az egy napi tétel összegét a vádlott vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez igazodóan 1.500,- Ft-ban állapította meg, így I.r. vádlottat mindösszesen 300.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte, a Btk. 51. § (1)-(2) bekezdései alapján rendelkezve a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak jogkövetkezményeiről.

[44] Miután a harmadfokú eljárás során Terheltl I.r. vádlott büntetőjogi felelőssége a fentiek szerint megállapításra került, az I.r. vádlott által elkövetett cselekményhez kapcsolódó bűnügyi költség viselésére az ítéltábla a Be. 574. § (1) és (2) bekezdései alapján kötelezte a terheltet.

Egyebekben (az I.r. vádlott személyazonosító okmányának száma) a másodfokú bíróság határozatát a Be. 623. § alkalmazásával helybenhagyta.

Győr, 2025. október 9.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.

Dr. Németh Balázs s.k.

Dr. Papp Krisztina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Záradék:

Ez az ítélet és a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2025. január 21. napján kelt, 3.Bf.69/2024/9. számú ítéletének meg nem változtatott része Terheltl I.r. vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2025. október 9.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.

a tanács elnöke